J. GRASDORP, De Zwolsche toren na den brand.

De Overijsselsche schilder Jan Grasdorp,

DOOR

F. A. HOEFER.

IN 1682 stortte te Zwolle de toren van de St. Michaëlskerk in, een feit dat én in werkelijken én in figuurlijken zin veel stof opwierp. Nu nog na eeuwen moeten wij di feit gedenken en wel naar aanleiding van een schilderij van den weinig bekenden Overijsselschen schilder JAN GRASDORP, den toren voorstellende even vóór zijn bezwijken.

Dit schilderij is in het bijzonder voor Zwolle merkwaardig, niet alleen, zooals blijken zal, wegens de voorstelling.

Om een en ander in het licht te stellen veroorlove men mij eene uitwijding.

Van dien toren weten wij, dat hij een voorganger had, want blijkens de Zwolsche rekeningen werd in 1406 1 Vranc. Krone onder den dorpel van den nieuwen kerktoren gelegd. Nog in 1443 verteerden acht van den Raad en acht van de Meente 2 guld. 5 pl. en 2 k., „doe men satte die schattinge toe den kerctoren.” Het binnenwerk was eerst in 1464 voltooid, terwijl in 1494 acht klokken in den toren werden opgehangen. Op dezen toren scheen het hemelvuur bijzonder vat te hebben. Althans den 5 Mei 1548 sloeg de bliksem in de spits en deze werd evenals het dak der kerk een prooi der vlammen. Bij die gelegenheid viel in het schepenchoor de kroon in stukken, die door „HERMAN in die penterie” weer hersteld werd.

Hersteld in 1553 sloeg de bliksem 25 Juni 1606 andermaal in den toren, die uitbrandde. De klokken vielen uit den toren en sloegen diepe gaten in den grond. Wederom hersteld in 1608 prijkte de toren weer met een uurwerk en klokkenspel, toen den 7 Juli 1669 de bliksem hem trof. In 1682 werd dit feit opgevolgd door het bezwijken van den toren. Een tijdgenoot ARNOLD WAEYER ¹⁾ deelt hieromtrent het onderstaande mede:

„Onzen Toorn van Swolle den H. Aerts Engel S. Michiel toegeweydt (waervan den eersten steen gelegd is 1406, volbracht 1438) is in dit jaar 1682 op den 17 December ingestort. Eensdeels omdat den metselaar genaemt ABRAHAM KOEK in de plaetse van de spitse, 1669 door eenen claterende donder ontsteken ende afgebrant, een gallery van Benthemersteen boven op de tooren rontsom gemaect heeft, sijnde soo swaer ende lastich, dat hierdoor het muurwerck van desen tooren meer en meer dagelycks verswackte. Eensdeels oock, omdat hij den 4 December het beelt van S. Michiel staende boven de kerckdeure ten Westen ende als dragende op zijn schouderen den gantschen toorn, daeruyt gebroken hadde, hetwelck een grontfest van desen toorn was. Van desen tijdt af begonst sich de toorn te versetten, te kraken ende te vallen en te begeven en is, soo hier voorgeschreven is, op den 17 dezer gevallen, werdende de gantsche stadt door gevoelt, waardoor vijf huysen, onder den toren staende, heel verplet ende neder gestort sijn, andere huysen hiertegenover sijn seer beschadicht geworden, uytgenomen het huys van mijn neve HENDERICK VERMEER oversulx hier te aanmercken is. Als dese stadt aen de Catholycke vorsten van Ceulen ende Munster op den 13 Junii 1672 overgegaen was, heeft hij VERMEER het gemelte beelt van S. Michiel, staende recht tegen sijn huys over, laten repareeren, verwen ende vernieuwen. Meyne, dat S. Michiel om de eere van hem, aen dit sijn beelt, geschiet, sijn huys, mede onder dese toorn staende, soo bewaert heeft, dat de gevel geheel onbestoven ende onbeslyckt gebleven is. Ja alle de glazen in desen gevel en was niet bestoven, maer suyver ende helder ende dat noch meer is, niet eene ruyte van alle glazen isser gebroken ofte geborsten, maer de nabueren gevels waren als oft se met slyck ende dreck besmeert ende bestreken waren, de glazen hierin staende waren geheel bestoven ende bevuyt ende veele geborsten ende heel gebroken, soodan men hier sien can, dat de beelden der Heyligen wel mogen geacht ende in eeren gehouden worden.”

Deze gebeurtenis werd echter niet alleen in ongebonden taal vastgelegd.

¹⁾ H.S. aanwezig in het archief der Vereeniging tot beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis „Aanteekeningen van den Hoog Eerwaarden Heer ARNOLDUS WAEYER over de toestand en uitoefening van den R. K. godsdienst onder het Aartspriesterschap van Salland van het jaar 1580 tot 1691, bevattende mede onderscheidene voorvallen veelal daartoe betrekkelijk en bijzonder in Zwolle hebbende plaats gehad naar des schrijvers eigenhandig schrift letterlijk afgeschreven”, blz. 242 vlg.

Blijkens de Stadsrekening over 1683 werden aan GERRIT TIDEMAN „voor het drukken van een oratie en verscheidene gedichten, op den torenval gemaakt, mitsgaders van executiebriefjes etc, sedert den 25 Januari tot den 28 December 1683 inclus en 't maken van een zonnewijzer aan de merkt . . .” 234 guld. 11 st.” betaald.

De vermelde oratie zal wel zijn de „Schone redevoeringe op den 19 Januari van het jaar 1683” door den rector der Latijnsche school CHRISTIANUS ASSUERUS gehouden. Tot de gedichten behooren die van J. VAN VOLLENHOVE „een geestig poet”, van F. KEMNERUS en anderen in de „Nederduitsche” en van den Conrector WILLEM SELONIUS in de Latijnsche taal.

Men kan uit enkele regels uit VOLLENHOVE's gedicht van 1683, — dat zeker zijn maker deed mededeelen in de „vereering” uit de Stadskas —, oordeelen over de dichterlijke waarde van wat werd geboden!

Het uitvoerige gedicht dat den wijschen titel droeg:

*Op den Schrikkelijken val van den groten Kerktoeren
te Zwolle*

in Wintermaant MDCLXXXII

Aan de zelve Stadt.¹⁾

— — Pondere turris

Procubuit subito, et coelum tonans omne fragore. ;

begon met deze woorden:

„O Zwol, vermaarde stadt, die waar de Lantdag zit

Van Overijssel, en vergaart in dry paar leden

De zeste stem geeft, maar geenszins het leste lit

In waarde, en al wat meest verheft de grootste steden:

Van outs gezegent door uw weide en akker gront,

Daar d'uier *zwol* van room, de korenoogst niet faalde.

Verheerlykt door uw recht- en raathuis, uit wiens mont

Men raat van groot gewichte, als een orakel, haalde . . .”

Het Chronosticon, dat WILLEM SELONIUS vervaardigde op de instorting, heeft daartegenover zeker het voordeel der korthed! Het luidt:

„Chronosticon

Annum continens quo turris Zwollana praeceps in terram data est
ab orbe Condito 5632.

Maesta MInaXqVe nIMis taM pernICiosa rVIna.

Praepete tartarco MergItor hora VaDo

1) J. VOLLENHOVES Poëzy. Te Amsterdam, bij HENRIK BOOM en Weduwe van DIRK BOOM, boekverkoopers, 1686, blz. 331 vlg.

Anno a nato Christo 1682.

Et properet LUX aLMa poLo qVæ sospItet UrbI.

Non InfrIgenDae prosperItatIs Iter”.

En nog jaren later — in 1720 — werd het feit vermeld in een gedicht van GERRIT VAN DER HORST¹⁾

In verband met dien torenbrand werd tot vóór kort nog den burgers van Zwolle verweten, dat hun voorouders aan het ontvangen geld voor het na den val verkochte klokkenspel zich blauwe vingers geteld hadden en hun den schimpnaam van „Blauwvingers” toegekend. Dit geschiedde echter ten onrechte: alleen overblijfselen van klokken werden verkocht maar bovendien toonde ik elders aan, dat de naam van Blauwvingers op de Zwollenaars reeds in 1521 toegepast werd om andere redenen.

Van de laatste lotgevallen van dezen toren waren op de Geschiedkundige Overijsselsche Tentoonstelling te Zwolle in 1882 twee schilderijen. Volgens dezen catalogus waren beide uit de 17e eeuw en stelde de eene voor den torenbrand, de andere de ruïne van kerk en toren na het instorten in 1682. Op de eerste dichte blijkbaar J. VAN VOLLENHOVE het onderstaande vers.

„Bijscript op een schilderij den brant van de torenspitse der Grote Kerke, eertijts de Sint Michiels Kerke te Zwolle uitbeeldende”¹⁾

— Ignis edax summa ad fastigia vento volvitur.

De Zwolsche torenspits, de hoogste in Nederlant,
Viel tweemaal dus in d' asch, vernielt van hoger hant,

Breder aldus:

De Zomermaant schreef zeven dagen,
En drymaal dryentwintig jaar,
Na zestien ewen, toen dus naar
En droef de middag most beklagen
't Verlies der hoogste spits van 't lant.
O Kerk, naar Michaël geheten,
O Zwol, verhef u, nooit vermeten:
Verhef en vrees de sterkste hant,

¹⁾ Zie zijn: Overijssels Oog of Zwol verheerlijkt blz. 45 en vlg.

²⁾ T. a. p. blz. 336

J. GRASDORP, De Zwolsche toren in brand.

J. GRASDORP, De Zwolsche toren ingestort.

Die viermaal nu met blixembrant
 Uw toren, fel heeft aangerant,
 En tweemaal ('t moet u nooit vergeten)
 Zijn trotse kruin te gront gesmeten.

MDCLXXVIII"

Van den toestand van den toren tusschen 1669 en '82 was geen afbeelding bekend. Toch bestond zij op doek.

Op zekeren dag werd mij een schilderij te koop aangeboden, dat niet alleen die leemte aanvulde, maar tevens een zeer goed werk was van den weinig bekenden schilder JAN GRASDORP.

Aan lust tot koopen ontbrak het mij niet, maar hoe aan het geld te komen? Doordat ik in krijgsdienst mijn plicht vervulde tegenover mijn Koningin en mijn Land, was reeds eenigen tijd verstreken vóór ik werk kon maken van den aankoop. De noodige gelden ontbraken, opgewektheid tot hulp was niet groot. Ik moest een bod doen beneden de waarde. Ik deelde den bezitter van het schilderij ruitelijk mijn toestand mede en ontving het voor ons Museum ten geschenke *onder de verzwarende voorwaarde* van zijn naam niet te mogen vermelden.

Den edelen schenker betuig ik nogmaals mijn hartelijken dank.

Voor mij heeft dat geschenk bovendien de gevolgen gehad, dat ik mij vlei op eenige vondsten naar aanleiding van dit schilderij te mogen wijzen.

Het bewuste schilderij gemerkt „JAN GRASDORP” geeft dan den toren te zien van de Ossenmarkt uit en in den gevaarlijken toestand, waarin hij op den 16 December 1682, blijkens opschrift:

„Anno 1682
 den 16
 December”.

verkeerde.

Van den toren zijn vijf geledingen zichtbaar. Van boven is hij recht afgedekt en met een zwaren steenen leuning omgeven. De twee bovenste geledingen springen terug en waren vermoedelijk van jongere dagteekening dan de lagere. Inwendig vindt men overeenkomende met de inspringingen overblijfselen van een afscheiding en een luizolder, waarop het uurwerk stond; aan de buitenzijde op de vier hoeken spuwers. De blinde ramen zijn van maaswerk voorzien.

De daken van de twee zijbeuken der kerk zijn zichtbaar, aan de Westzijde zijn het wolfskappen, elk voorzien van een dakkapel.

Blijkbaar staat de toren zeer dicht op de huizen, wier achterzijde op de Ossenmarkt uitkomen. Hebben deze bijzonderheden betrekking op verdwenen ge-

deelten der Kerk, de huizen op den Ossenmarkt kan men in de tegenwoordige nog terugvinden, mits men de voorgebouwde gedeelten wegdenkt. Zoo is bijv. de trapgevel rechts, thans een puntgevel, nog onmiddellijk herkenbaar even als de doorgang naar de Luttekestraat met de vooruitstekende eerste verdieping.

Blijkbaar is de achterzijde van het huis gemerkt I. H. S. dat van den neef van Pastoor WAYER.

De figuurtjes geven groote levendigheid aan het tooneel en zijn geestig geschilderd. Hieronder troffen mij vooral de heer en de dame, die op den toeschouwer af komen. Bij nader bezien van deze figuren bleek mij, dat zij zeer veel geleken op die voorkomende op de schilderijen op de tentoonstelling van 1882, boven vermeld.

Niet gering was mijn blijdschap toen ik deze schilderijen, die inmiddels van eigenaar verwisseld waren, terug vond bij den Heer TELLEGEN te Zwolle. Een vreugde, die verhoogd werd door het herkennen dier zelfde personen er op en nog meer toen ik bemerkte dat, beide geteekend waren „GRASDORP”!

Op het schilderij van den torenbrand staat:

„JAN GRASDORP Inventa”
 en
 „Anno 1669
 Den 7 Juny die
 Groote toorn toe Zwolle
 door het onweder aenghesteken
 en so ghesiet om vier dach”.

Op een banderolle staat:

„De Somermaent schreef seven dagen
 En driemaal drie en twintig jaar
 Na sestien eeuwen, toen dus naar
 En droef de middag most beklagen,
 't Verlies der hoogste spits van 't lant.
 O kerk naer Michael geheten
 O Zwol, verhef u nooit vermeten
 Gij siet hoe d'allerhoogste hant,
 Wel tweemaal nu door blixem brant
 Uw schoone Kruin heeft neergesmeten.

J. VOLLENHOVE.

De afmetingen zijn 162×147 cM.

Op het schilderij waarop de toren omvergehaald wordt staat :

„JANNES GRASDORP”
 en
 „Anno 1682 den 30
 December is dese zijde
 van St. Michielstooren
 door een sterke wint
 Zuydwaerts neder geslagen.”

De afmetingen zijn 96×84 cM.

Beide schilderijen worden hier — dank zij de vergunning, die ik hiervoor van den heer TELLEGEN kreeg — afgebeeld. Ik zal mij hier onthouden van hen nader te bespreken, van de waarde dezer schilderijen uit een historisch oogpunt voor Zwolle, aangezien ik dit elders hoop te doen. Hier trede alleen de schilder GRASDORP naar voren. Zijn talent komt vooral uit in het figuurschilderen. Zijn tooneelen zijn vol leven, hetzij hij den brand in zijn verschrikking weergeeft, het dreigen van instorten, of het omverhalen van den toren,

De vraag, die zich thans na het vinden van die drie schilderijen van JAN GRASDORP bij mij opdrong was vooral, wat is van dien schilder en zijn werk bekend?

IMMERZEEL vermeldt hem niet. Hij noemt alleen WILLEM GRASDORP, die als bloem- en fruitschilder in 1710 te Amsterdam woonde.

Bij KRAMM komt JAN GRASDORP voor. Hij wordt een weinig bekend meester genoemd, doch wiens werken zeer verdienstelijk geacht worden. Hij vermeldt een schilderij van hem, dat in den catalogus van het Berlijnsch Museum onder No. 502 voorkomt als „In een bloemtuin is, nevens eene fontein, eene dame gezeten met een hondje op haren schoot, dat door een heer, die tegen een ballustrade leunt, geplaagd wordt. Zij schijnt hem te verzoeken daarmede op te houden.” Dit schilderij met den naam J. GRASDORP, volgens KRAMM, h. 1 vt. 4 dm., br. 1 vt. $\frac{1}{2}$ dm. Rhijnl. behoorde vroeger tot de Galerie Giustiani.

Nog heden vermeldt de catalogus van het „Kaiser Friedrich Museum” te Berlijn onder No. 1020 dit schilderij, thans aldus GRASDORP J. (?) l. 0.48×0.38 M. als overgebracht naar het Museum te Maagdenburg. Mijn verzoek om er een photographie van te mogen ontvangen bleef onbeantwoord, vermoedelijk in verband met de tijdsomstandigheden.

VAN DER AA sluit zich bij bovenstaande uitingen aan en opperde het denkbeeld van vermoedelijke bloedverwantschap tusschen WILLEM en JAN GRASDORP.

Dit is alles wat wij van JAN GRASDORP wisten.

Op grond der veronderstelde verwantschap met WILLEM en met de wetenschap, dat de laatste uit Zwolle afkomstig was, zou men kunnen afleiden, dat JAN ook uit Zwolle was. Deze veronderstelling wordt waarschijnlijker door de voorstellingen der schilderijen van den kerkbrand. Dat de GRASDORP's te Zwolle meer vertegenwoordigd waren, meende ik te moeten afleiden uit de teekeningen van een GERRIT GRASDORP in het Rijks-prentenkabinet w. o. een gezicht op Zwolle.

Neemt men nu in aanmerking, dat WILLEM in 1697 als een leerling van ERNST STUVEN voorkomt, dan moet JAN een tijdgenoot van hem geweest zijn.

In verband met het bovenstaande zette ik mijne nasporingen in het Oud-Archief der gemeente Zwolle voort en vond daar in de doop- en trouwboeken de gegevens omtrent de GRASDORP's vermeld in de Bijlage A.

Bovendien vond ik een WILLEM GRASDORP den 16 Februari 1657 genoemd, toen de magistraat o. m. goedgevond, om de betrekking van „executeur van stadsbevelen” na doode van WILLEM GRASDORP te laten vervallen.

In het „Boeck van Erfuitinge” der stad Zwolle, 1675—1698 leest men: „Anno 1693 den 28 July, heeft ANNECHIEN NIJENHUIS ter praesentie van voornoemde momberen (HENDRIK VAN NIJENHUIS en JAN HOUWIJLER) an haar zoon WILLEM van wijlen haar eheman JAN GRASDORP nagehouden erfuitinge gedaen ende an deselve voor vaders goed bewezen de halvescheit van 't huys in Camperstrate, aldernaast de kinderen WIJNTJES aan de eene ende de erfgen. van hopman ULGER an de andere zijde, mits dat deselve zoon ook tot zijnen laste sal moeten nemen de haltscheit van een somme van 400 gulden voor beswaer op't gehele huys leggende” etc.

Aan de hand van deze gegevens was het mij mogelijk een familie-overzicht samen te stellen, dat in twee takken is gesplitst met de hoofden onderscheidelijk ENGBERT JANSEN GRASDORP en WILLEM GRASDORP, dat men in Bijlage B kan vinden.

JAN GRASDORP is dus den 19 October 1651 te Zwolle geboren en was den 28 Juli 1693 overleden.

De schilder WILLEM GRASDORP was zeker zijn zoon uit het huwelijk met ANNETIEN JANS NIEUWENHUIS.

Maar hiermede zijn wij van JAN GRASDORP nog niet af. Hoe het soms gaat met het beschrijven van werken moge blijken uit het volgende. De Catalogus der Geschiedkundige Overijsselsche Tentoonstelling in 1882 vermeldt op blz. 84 onder No. 1199 „Teekening in Oost-Indische inkt van GESINA TER BORCH. Door haar zelve hierop geschreven: G. GRASDORP vegt tegen een viswijf tot Zwol.” Diezelfde teekening omschreven als een wit en zwart krijt gewasschene op blauw

papier 27 × 45 mm. werd door de firma F. MULLER & CO in 1904 geveild en aangekocht door den heer H. H. LUGARD te Deventer. De omschrijving was toen voorzigtiger gesteld „MR. GRASDORP vegt tegen een viswijf” door een latere hand bijgevoegd „tot Zwol” en als *toegeschreven* aan GESINA TER BORCH, doch⁴ gemerkt J. GR. Door den tegenwoordigen eigenaar in de gelegenheid gesteld de teekening te zien, bleek mij dat niet alleen in den linker onderhoek, „J. Gr.” staat, maar beslist *niet* G. GRASDORP vegt enz., maar *J.* GRASDORP vegt enz. Terecht werd opgemerkt dat „tot Zwol” thans reeds verbleekt, later door een andere hand werd toegevoegd.

De voorstelling der figuren komt overeen met die van JAN GRASDORP. De figuren missen ten eenemale de onbeholpen hand van GESINA TER BORCH.

Op grond van een en ander trek ik zeer in twijfel, dat deze teekening afkomstig is van GESINA TER BORCH en schrijf haar toe aan JAN GRASDORP.

In het Rijksprenten-kabinet te Amsterdam bevinden zich dertien teekeningen toegeschreven aan GERRIT GRASDORP. Bijna alle hebben betrekking op Zwolle.

Een van hen stelt een gezicht op Zwolle voor op den achterkant staat:

„Zwolle in de beste tijd van GERRIT GRASDORP geteikend (koste mi f 2—0—0 moet nu gelden f 6—0—0) H. SMEEKS”

De vraag rijst wie was die H. SMEEKS? Van hem is mij bekend, dat hij een bereisd man was, chirurgyn in de Kamperstraat te Zwolle woonde en in verband met zijn sterfjaar 1721 c. min of meer buurman en tijdgenoot van JAN GRASDORP was.

Van de andere teekeningen zijn slechts enkele, behalve van een onderschrift zooals „Kalkoven bij Zwolle” van de letters G. Gr. voorzien. Waar figuren aangetroffen worden komen zij geheel overeen met die van JAN GRASDORP. De vraag rijst dan ook wie plaatste die G. Gr. onder die teekeningen?

Het eenige besliste houvast omtrent het bestaan van een GERRIT GRASDORP vindt men in boven aangehaald achterschrift. Maar in geen enkel — mij bekend stuk — te Zwolle wordt een GERRIT GRASDORP genoemd, zoo dat ik niet aarzel, hoe dit dan ook moge geschied zijn, die GERRIT en die JAN voor een en denzelfden te houden. Vermoedelijk heette hij wel voluit GERRIT JAN of JAN GERRIT. Men nam het toen en later ook nog zoo nauw niet met de namen.

De Heer DR. HOFSTEDE DE GROOT was zoo vriendelijk mij een opgave te verstrekken van onderstaande schilderijen en teekeningen, die ook nog wel aan JAN GRASDORP zullen moeten worden toegeschreven.

a. Schilderij op doek 14 × 12 dm.

Prachtig vertrek, waarin een heer in aanzienlijke kleeding zittende aan een tafel, bij een dame in wit satijn. Zeer fraai in de manier van TER BORCH.

Vlg. J. C. WERTHER Amsterdam 25 April 1792 No. 71.

b. Schilderij op doek 23×18 duim.

Officier zittende aan een tafel met een roemer wijn in de hand.

Vlg. als voren No. 12.

c. De dertien teekeningen in het Rijks prentenkabinet.

d. Teekening 18 × 24 ½ m.M.

Loth en zijn dochters verlaten Sodom. In waterverf.

Vlg. A. J. NIJLAND, Amsterdam, 24 Nov. 1896. No. 1058.

e. Teekening. Gewasschen penteekening met O.-I. inkt 1.20 × 2.18 d.M.
Gezicht op Zwolle.

Vlg. DE CHEMEVIERES e.a. Amsterdam, 20 Nov. 1882 No. 82.

Vlg. AKERLAKEN e. a. Amsterdam, 16 April 1893. No. 125.

Vlg. v. PAPPELENDAM e. a. Amsterdam, 11 Juni 1889. No. 334.

f. Twee gewasschen penteekeningen met O.-I. inkt :

Landschappen: Het inzamelen van het koren en een valkenjacht.

Vlg. P. DE HAAN e. a., Amsterdam, 9 Maart 1767. No. 684.

Vlg. H. BUSSERUS, Amsterdam, 21 Oct. 1782. No. 2137.

g. Zes teekeningen, de maanden, door personen voorgesteld.

Vlg. J. DOLENT, Parijs 17 Maart 1910. No. 65.

h. Twee teekeningen met de pen en O.-I. inkt :

De Zomer en de Winter. In de eene een heer en dame bij een fontein en in de andere een juffrouw in een ijsslede, waarbij een heer op schaatsen.

Vlg. GILDEMEESTER JZN., 24 November 1800. Amsterdam.

i. Boekje met 20 stuks Bijbelsche Geschiedenissen met potlood.

Vlg. Amsterdam 18 October 1773. Omslag K. No. 22.

j. Twee penteekeningen O. I.-inkt :

Ruïnen.

Vlg. Amsterdam 17 Juli 1775. Kunst boek C. No. 44.

k. Vier Zinnebeelden met pen en O. I. inkt.

Vlg. R. ASSUERI 10 November 1777 Amsterdam Kst. bk. M. No. 42

In de veiling CAREL BORCHARD VOET, Dordrecht 18 Juni 1743, kwamen acht teekeningen van GRASDORP voor, waaronder zijn eigen portret.

Ik vlei mij met het bovenstaande tijdroovende onderzoek geen nutteloozen arbeid verricht te hebben, al heb ik het toch al geringe aantal Overijsselsche schilders van een GERRIT GRASDORP beroofd, des te meer heeft hierdoor JAN GRASDORP gewonnen.

BIJLAGE A.

Geboren :

1646. 4 Juni.
Aeltien, dochter van Engbert Jansen Grasdorp en Gerritien Cnif.
1647. 22 Juni.
Petertien, dochter van Jan Willemsen Grasdorp en Swaentien Jans.
1647. 3 October.
Wybbe, dochter van Engbert Jansen Grasdorp en Gerritien Knijf.
1651. 19 October.
Jan, zoon van Jan Wyllems Grasdorp en Swaentien.
1653. 12 Mei.
Wyllem, zoon van Engbert Jansen Grasdorp en Gerrityen Knijf.
1664. 24 Juli.
Joannes, zoon van Engbert Grasdorp en Grietien Veenemans.
1670. 19 Januari.
Janna, dochter van Jan Grasdorp en Annichien Jansen van Nieuwenhuys.
1678. 15 Octoker.
Willem, zoon van Jan Grasdorp en Annetien van Nieuwenhuys.

Gehuwd:

1646. Ingeschreven Martius 1646. Jan Willemsen Grasdorp, jong gezet, van Swolle ende Swaentijn Jans van der Worp, jonge dochter, van Campen. Gehuwd den 5 April 1646.
1669. Ingeschreven den 13 Martii 1669, Jan Grasdorp, jonge man, Annigien Jans Nieuwenhuis, jonge dochter, in de Nystraet. Getrouwd den 27 April 1669.

BIJLAGE B.